

Městskému soudu v Praze
Spálená 2
120 00 Praha 2

V Praze dne 7. září 2017

Ke sp. zn.: **57 T 4/2016**

Věc: písemné vyhotovení závěrečné řeči obhájce

Obžalovaná: **Katarína Zezulová**, nar. 29. listopadu 1991, trvale bytem Námestie Slobody 1403, Púchov, Slovensko, adresa k doručování na území České republiky: datová schránka *x8a8gti*

Obhájce: dle plné moci Pavel Uhl, advokát č. osvědčení ČAK 10960, se sídlem Kořenského 15, 150 00 Praha 5 – Smíchov, datová schránka *5iza9qd*
podepsáno elektronickým podpisem vytvořeným kvalifikovaným certifikátem S/N: 1709235 (1A:14:B3) vydaným PostSignum Qualified CA - Česká pošta, s. p. IČ: 47114983, Česká republika

Pavel Uhl, advokát
evidenční číslo ČAK: 10960
Kořenského 15, Praha 5, CZ 150 00
IČ: 71638806, DIČ: CZ7508100083

Řízení: pro přečin nepřekažení trestného činu podle ust. § 367 odst. 1 trestního zákoníku a pro přípravu zvláště závažného zločinu násilí proti úřední osobě podle ust. § 20 odst. 1 trestního zákoníku ve vztahu k ust. § 325 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) trestního zákoníku

osobně dne 8. září 2017

Vážená paní předsedkyně,
vážení přisedící,
vážený pane státní zástupce,
vážení kolegové obhájci,
vážení obžalovaní,
vážení přítomní,

při posuzování viny každého je třeba si nejprve odpovědět na otázku, jaké je hmotněprávní vymezení skutku trestného činu, který je kladen obžalovaným k tíži.

Hmotněprávní vymezení trestného činu násilí proti úřední osobě

Kolega zde vymezil hmotněprávní definici toho, jak právo obecně definuje teroristický útok. Jako druhý významný skutek, který obžaloba přičítá třem obžalovaným, je násilí proti úřední osobě, a to ve kvalifikované skutkové podstatě, která k základní definici skutku přičítá i skutečnost spáchání skutku se zbraní a dále předpokládá následek těžké újmy na zdraví.

Považuji nicméně za důležité rozebrat nejprve podstatu základní skutkové podstaty a následně identifikovat její kvalifikované prvky.

Skutková podstata vztažená k písmeni a) prvního odstavce příslušného § 325 trestního zákoníku zní „Kdo ušije násilí v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby bude potrestán...“. Každé dokazování pak musí dokazovat existenci násilí, existenci výkonu pravomoci úřední osoby a existenci úmyslu pachatele působit násilím na takto definovanou pravomoc. Chráněným zájmem je ochrana pravomoci úřední osoby; je tedy nutné s tímto prvkem trestného činu, má-li být jeho skutečná skutková podstata pochopena, začít.

Má-li být zachována totožnost skutku, tak od samého počátku, počínaje obviněním, pokračuje obžalobou a konče rozsudkem musí být v popisu skutku definováno, kterou pravomoc úřední osoby daná úřední osoba vykonávala nebo měla vykonávat. Pojem pravomoci je z hlediska ústavního práva tohoto státu zákonem svěřená kompetence konkrétnímu orgánu, kterou může vykonávat konkrétním způsobem na základě výslovného zmocnění zákona. Výkon pravomoci je výkon státní moci, který podléhá kritériu čl. 2 odst. 3 Ústavy, který zní „(3) Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.“; podobně tak Listina stanoví ve svém čl. 2 odst. 2 že „(2) Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.“.

Jinými slovy, musí být v řízení a ve všech jeho fázích tvrzeno a v dokazování dokázáno jakou konkrétní pravomoc příslušná úřední osoba vykonávala či měla vykonávat, na základě jakého zákona a konkrétního zákonného zmocnění tak činila. Je totiž nezbytné respektovat skutečnost, že zákon nechrání osoby jen proto, že jsou úřední, ale chrání výkon jejich pravomoci. Nejedná se o osobní kritérium ale o nástroj ochrany veřejné moci. Při testování, zda se jedná skutečně o výkon veřejné moci je pak třeba testovat, zda skutečně probíhal nebo měl probíhat v mezích a způsobem, který zákon stanoví.

Zkoumání povahy výkonu veřejné moci je v případě zkoumání trestnosti jednání nesmírně důležité, protože současný výklad trestního práva nechrání excesivní výkon veřejné moci. V této souvislosti si dovoluji poukázat na usnesení Nejvyššího soudu vydané dne 20. června 2012 pod čj. 7 Tdo 629/2012-43, dle kterého platí, že „Pokud má jednání úřední osoby zjevné znaky svévole (např. tím, že výrazně vybočuje z mezí její pravomoci), nedopadá na ni ustanovení § 127 odst. 2 tr. zákoníku. Proto skutek osoby, která reaguje na nesprávný postup této úřední osoby verbálním nebo fyzickým útokem, nemůže být považován za přečin násilí proti úřední osobě“.

podle § 325 odst. 1 tr. zákoníku. Z hlediska právního posouzení takového skutku přichází v úvahu použití těch ustanovení trestního zákoníku, kterými je obecně chráněna osobní integrita kohokoli bez vazby na to, že má zvláštní postavení úřední osoby, případně podle obdobných ustanovení zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.“. Zkoumání zákonných hranic výkonu pravomoci je tedy esenciálním předpokladem pro posouzení případné trestnosti,

Podstatou výkonu veřejné moci, kromě toho, že je vykonávána na základě konkrétního zmocnění za zákonem stanovených podmínek, je i to, že je tento výkon svěřen výhradně orgánům veřejné moci. Výkonem veřejné moci tedy nemůže být z definice to, co je oprávněn vykonat subjekt, který není orgánem veřejné moci, popřípadě to, co mohou konat za určitých okolností jak orgány veřejné moci, tak subjekty soukromého práva.

Násilí proti úřední osobě je skutek, který je úmyslný a obsahuje i tzv. druhý úmysl, který je popsán slovy „v úmyslu působit na výkon pravomoci“. Úmysl pachatele tedy musí pokrývat i záměr působit na to, co pachatel subjektivně považuje za výkon veřejné moci a co tyto znaky splňuje i objektivně. Musí jít tedy o činnost orgánu veřejné moci, kterou je oprávněn činit pouze a jenom tento orgán veřejné moci, a v zákonem stanovených mantinelech a podmínkách.

Podle druhého odstavce písm. a) příslušného ustanovení § 325 trestního zákoníku je přísněji stíhán skutek, pokud je spáchán se zbraní. K tomu, co je zbraň, nám dává přesnou odpověď ust. § 118 trestního zákoníku, které zbraň hodnotí jako „pokud z jednotlivého ustanovení trestního zákona nevyplývá něco jiného, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším.“. Totéž ustanovení pak definuje, k čemu má zbraň sloužit: „Trestný čin je spáchán se zbraní, jestliže pachatel nebo s jeho vědomím některý ze spolupachatelů užije zbraně k útoku, k překonání nebo zamezení odporu anebo jestliže ji k tomu účelu má u sebe;“.

Z dikce zákona je tedy zjevné, že zbraní se rozumí cokoli, co má sloužit k útoku na lidi (útok proti tělu), popřípadě má sloužit k překonání nebo zamezení odporu; odpor kladený pachateli je pak vždy lidského původu. Zbraní naopak není nástroj, jenž má primárně posloužit k poškození věci, pokud není současně cílem užití tohoto nástroje překonání odporu nebo útok na osobu. V této souvislosti je pak nerozhodné do jaké míry je daný nástroj destruktivní. Pokud je jeho cílem pouze finální poškození věci, jež cílem pachatele, je otázka destruktivity zvoleného nástroje zcela nerozhodná. Zbraň činí z nástroje účel a nikoliv intenzita. Zde mohu uvést příklad. Zbraní může být například nůž, pokud je užit s cílem ublížit člověku. Pokud je ovšem užit pouze s cílem vyvolat škodu (například propíchnutí pneumatiky s cílem znehybnit vůz) nejedná se o použití zbraně. V případě zápalné lahve je možné vést tutéž úvahu.

Podle zákonem daných výkladových pravidel platí, že v případě kvalifikovaných skutkových podstat postačí, pokud k následku, jenž je touto kvalifikovanou podstatou předpokládán, dojde z nedbalosti. Ve vztahu k užití zbraně, které je prvkem skutku, jenž předpokládá zostřenou trestní odpovědnost, ovšem nejde o následek. Užití zbraně není následkem ale prostředkem a ten musí být vždy kryt úmyslem, i pokud se jedná o prvek kvalifikované skutkové podstaty. Aby násilí proti úřední osobě bylo trestné ve druhém odstavci z důvodu použití zbraně, musí být použití této zbraně jako zbraně (tedy proti tělu či k překonání odporu) kryto úmyslem, alespoň nepřímým.

Nejsubtilnější právní posouzení pak vyžaduje posouzení trestnosti přípravy tohoto trestného činu.

Pokud je zákonem podmiňující podmínka použití vyšší – kvalifikované trestní sazby těžká újma na zdraví, jak předpokládá odst. 3 § 325 trestního zákoníku, je třeba si položit otázku, zda lze na takový následek trestného jednání vztáhnout nedbalostní vztah k tomuto následku nebo musí být kryt úmyslem. V případě, že by se jednalo o dokonáný skutek, tak je samozřejmě případný následek v podobě těžké újmy na zdraví možné posuzovat pouze jako nedbalostní následek, ale v případě trestné přípravy tomu tak není.

Příprava podle ust. § 20 je úmyslné vytváření podmínek pro spáchání zvláště závažného trestného činu, pokud to zákon výslovně stanoví. Zákon tedy stanoví dvě podmínky: 1) zvláště závažný trestný čin a 2) trestnost přípravy. Obě tyto podmínky jsou splněny pro případ § 325 odst. 3 trestního zákoníku. Aby skutek byl trestný ve fázi přípravy tak se na všechny prvky takto trestného skutku musí ovšem vztahovat podmínky trestnosti přípravy, které jsou definovány podle § 20 trestního zákoníku jako „úmyslné vytváření podmínek pro spáchání zvláště závažného zločinu“. Jinými slovy, je nezbytné, aby se úmyslné vytváření podmínek vztahovalo k zvláště závažnému zločinu, tedy včetně těch prvků, které z něj činí zločin takto závažný.

Trestná tedy nemůže být příprava trestného činu, který není v rozsahu *úmyslného vytváření podmínek* trestný jako zvláště závažný. Trestnost přípravy je vyloučena, pokud se úmyslné vytváření podmínek vztahuje pouze na ty prvky, které z trestného činu netvoří zločin zvláště závažný, ale pouze zločin prostý. Skutečnost, zda by za určitých okolností mohlo dojít k nedbalostnímu následku, jenž nebyl pokryt úmyslným vytvářením podmínek, je z hlediska trestnosti přípravy bezpředmětná. takové úvahy mají místo v případě skutků dokonaných a nikoliv v případě jejich přípravy. Tam musí úmysl pokrývat všechny prvky kvalifikované skutkové podstaty.

Hmotněprávní vymezení nepřekažení (plné srozumění s podstatou kmenového skutku)

Trestní zákoník definuje nepřekažení trestného činu takto – cituji: „*Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin*“ - zákon následně taxativně vyjmenovává trestné činy, mimo jiné i trestný čin teroristického útoku (§ 311) – cituji dále: „*a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta*“.

V našem případě je důležitá zejména objektivní stránka trestného činu nepřekažení. Skutková podstata vyžaduje, aby se pachatel tohoto trestného činu **hodnověrným způsobem dověděl**, že jiný připravuje nebo páchá taxativně uvedený trestný čin v našem případě **trestný čin teroristického útoku**.

Musíme tedy řešit otázku, zda v našem případě byl nebo zda vůbec mohl být naplněn znak *hodnověrným způsobem se doví*.

Obžalované R.P. a K.Z. se tedy měly dle obžaloby **hodnověrným způsobem dovědět**, že ostatní obžalovaní v úmyslu narušit základní politickou, hospodářskou a sociální strukturu České republiky zničí nebo poškodí ve větší míře dopravní systém a cizí majetek s cílem ohrozit bezpečnost dopravního systému a vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu.

Tento znak skutkové podstaty nebyl dle názoru obhajoby naplněn.

Takzvané „plánování“, které mělo probíhat na předmětných schůzkách mezi obžalovanými a agenty, nebylo ze strany obžalovaných míněno vážně. To vyplynulo z úvodních vyjádření obžalovaných. Nebyl zde proveden jediný důkaz, který by svědčil o tom, že by takzvané „plánování“ útoku probíhalo také mimo předmětné schůzky s agenty. Tato skutečnost ukazuje na pravdivost a smysluplnost vyjádření obžalovaných, že se jednalo z jejich strany o pouhou fabulaci a testování směrem k agentům. Ačkoliv je vysoce pravděpodobné, že policie disponuje mimo jiné i prostorovými odposlechy a v případě, že by plánování útoku bylo skutečné a bylo míněno vážně, jistě by probíhalo mezi obžalovanými i bez přítomnosti agentů a policie by jej musela zachytit. V takovém případě by nahrávky samozřejmě předložila jako důkazní prostředek. K tomu ovšem nedošlo.

Všem obžalovaným bylo zřejmé, že takzvané plánování útoku před agenty není míněno vážně a tedy se ani nemohli hodnověrným způsobem cokoliv dovědět.

Navíc ani nebylo konkrétně prokázáno, jaké konkrétní jednotlivé skutečnosti a jakým hodnověrným způsobem se měly obžalované Radka Pavlovská a Katarína Zedulová dovědět, **aby vůbec mohly skutečně usoudit**, že jiní (tedy obžalovaní Petr Sova, Martin Ignačák a Alexandra Ščambová) připravují narušení nebo zničení základní politické, hospodářské a sociální strukturu České republiky.

Subjektivní stránka nepřekažení trestného činu totiž v tomto případě vyžaduje, **aby pachatel mohl usoudit z okolností, o kterých se dozvěděl, že se připravuje teroristický útok**. Zde je důležité upozornit na skutečnost, že nebylo prokázáno, že by se na předmětných schůzkách s agenty probíralo narušení nebo zničení základní politické, hospodářské a sociální struktury České republiky. Tato skutečnost nevyplývala nakonec ani z výslechu agentů. K dotazu obhájce položenému v průběhu hlavního líčení svědkovi (agentovi) - *jak obžalovaní předjímalí, že útok ovlivní ústavní zřízení*, odpověděl svědek agent, že to není otázka pro něj. Je tedy zřejmé, že agent to nevěděl. Tato problematika totiž nebyla vůbec probírána a diskutována. Z toho ovšem plyne, že se obviněné Radka Pavlovská a Katarína Zedulová také nemohly hodnověrným způsobem dovědět o narušení nebo zničení základní politické, hospodářské a sociální struktury České republiky, tedy nemohly se dovědět o přípravě teroristického útoku.

I přestože útok nebyl ze strany obžalovaných nikdy myšlen vážně, je nutné upozornit, že i orgány činné v trestním řízení si musely nechat vypracovat znalecký posudek, aby mohly usoudit, jaký následek má shození dvou zápalných lahví na jedoucí vlak. Ani z vypracovaného znaleckého posudku ovšem neplyne, že shozením zápalných lahví by došlo k zničení nebo k poškození ve velkém rozsahu dopravního systému s možností narušení nebo zničení základní politické, hospodářské a sociální struktury České republiky.

Vzhledem k výše uvedenému je nutné konstatovat, že u **obžalovaných nemohlo dojít ani k naplnění subjektivní stránky nepřekažení trestného činu**.

Hmotněprávní zákaz podílu státu na skutkovém ději – vylučuje hmotněprávní odpovědnost

V souvislosti s použitím agentů v tomto případě a s jejich účastí na skutkovém ději by obhajoba chtěla nejprve upozornit na několik judikátů Ústavního soudu ČR a ESLP.

V první řadě se jedná o **nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 597/99 ze dne 22. 6. 2000**. Tento náález se zabýval případem, ve kterém policejní důstojník měl ve svědkovi vyvolat dojem, že je schopen zajistit, aby vyšetřovaná osoba nebyla vzata do vazby a nebyla trestně stíhána. Policejní důstojník měl svědkovi naznačit, že za takové „služby“ očekává blíže neurčenou finanční částku (snad na pokrytí tzv. nákladů). Policejní důstojník tedy měl navodit takovou situaci, aby mu byl nabídnut úplatek. Svědek vše oznámil policii (resp. Inspekci ministerstva vnitra). Policie následně poskytla svědkovi finanční hotovost ve výši 250.000,- Kč jako předstíraný úplatek, vybavila jej odposlechovým zařízením a se svědkem se dále dohodla, že svědek peníze předá policejnímu důstojníkovi a policie to bude monitorovat. Svědek hotovost přijatou od policie předal policejnímu důstojníkovi. Ten byl následně policií zadržen.

Policejní důstojník byl shledán vinným rozhodnutím soudu druhého stupně ve spojení s rozhodnutím soudu prvního stupně trestnými činy zneužívání pravomocí veřejného činitele podle § 158/1a), 2a) tr. zák. a přijímání úplatku dle § 160 odst. 2, 3 tr. zák. Následně policejní důstojník podal proti výše uvedeným rozhodnutím ústavní stížnost, ve které uvedl že v jednání policie (resp. Inspekce ministerstva vnitra) spatřuje nepřijatelnou provokaci.

Ústavní soud přisvědčil argumentaci uplatněné v podané ústavní stížnosti a mimo jiné uvedl – cituji : „ ... v demokratické společnosti a v právním státě, kterým Česká republika je, naznačený postup policie musí být vyloučen a pokud je takovým způsobem policií postupováno, je nutné takový postup označit nejenom za protizákonný, ale i **protiústavní**. V této souvislosti (z hlediska trestního řízení) je na místě zdůraznit, že základním procesním předpisem, který toto řízení upravuje je trestní řád (zák. č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Jeho základní zásady (ideje) jsou potom obsaženy v jeho paragrafu druhém, kdy hned v prvním odstavci je jednoznačně uvedeno, že nikdo nemůže být stíhán jako obviněný než ze zákonných důvodů a způsobem, který stanoví tento zákon. Toto ustanovení je promítnutím ústavních zásad na kterých především trestní proces spočívá a v dané věci je vyjádřením čl. 8 odst. 2 Listiny, který stanoví, že "nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon". Vycházeje z uvedeného nelze než konstatovat, že uvedený postup policie s těmito základními zákonnými a ústavními předpoklady nekoresponduje. **Lze za daných okolností (skutkově nepochybných) souhlasit s argumentací navrhovatele v tom, že v okamžiku vlastně fingovaného předání úplatku nebyl trestně stíhán a tedy ani obviněn, a to ani v souvislosti s jednáním, pro které byl v dané věci později odsouzen. Pokud totiž v předchozí době vzniklo podezření, že navrhovatel více či méně jedná tak, že vlastně žádá o poskytnutí úplatku a toto podezření bylo relevantní, byl na místě postup plně odpovídající trestnímu řádu, tedy případnému sdělení obvinění navrhovateli pro příslušný trestný čin event. pro jeho přípravu k němu či pokus o něj. K tomu však nedošlo a státní moc reprezentovaná policií v určitém okamžiku svým jednáním a postupem sama o sobě vytvořila podmínky a navodila situaci se zjevnou snahou případný trestný čin uskutečnit a dokonat. Takový postup je však zřetelným excesem z hranic, ve kterých se odehrává trestní řízení, a to i z hranic vyznačených rovínou ústavně právní...**" - konec citace.

Dále Ústavní soud ve svém nálezu konstatoval – cituji: „Nutno též připomenout a zdůraznit, že jednání fyzické osoby nutno považovat za trestný čin, pakliže je za takové označeno zákonem (čl. 39 Listiny základních práv a svobod, č. 7 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). Podmínky trestnosti jsou dány podmínkami trestní odpovědnosti, mezi něž patří i protiprávní jednání, následek kauzální nexus a zavinění. **Je nepřijatelným porušením čl. 39 Listiny a čl. 7 odst. 1 Úmluvy, pakliže jednání státu (v dané věci Policie) se stává součástí skutkového děje, celé posloupnosti úkonů, z nichž se trestní jednání skládá (např. provokace či iniciování trestného činu, jeho dokonání, apod.). Jinými slovy nepřijatelný je takový zásah státu do skutkového děje, jenž ve své komplexnosti tvoří trestný čin, resp. takový podíl státu na jednání osoby, jehož důsledkem je trestní kvalifikace tohoto jednání...**" - konec citace.

Obdobně se vyjádřil Ústavní soud ve věci vedené pod sp. zn. III. ÚS 291/03 a sp. zn. II ÚS 710/01, kdy uvedl – cituji: „**Je nepřijatelné, aby policejní orgány jako orgány státu naváděly jiného ke spáchání trestné činnosti, posilovaly jeho vůli spáchat trestný čin či mu jakoukoliv formou pomáhaly. Je totiž nepřijatelným porušením čl. 39 Listiny, pakliže jednání státních orgánů (Policie České republiky) se stává součástí skutkového děje, celé posloupnosti úkonů, z nichž se trestné jednání skládá (např. provokace či iniciování trestného činu)**“ - konec citace.

V neposlední řadě podobně popisuje nepřijatelný zásah státu do skutkového děje např. i rozsudek ESLP ve věci Teixeira de Castro proti Portugalsku ze dne 9. 6. 1998 č. 25829/94. ESLP v tomto rozhodnutí konstatuje, že o nezákonný zásah do skutkového děje se v jím projednávaném případě jednalo mimo jiné i proto, že – cituji: „**policisté se neomezili na zkoumání zcela pasivním způsobem trestné činnosti pana Teixeira de Castro, ale ovlivnili ho takovým způsobem, že ho pobídli ke spáchání trestného činu...**“ - konec citace.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že dle stávající judikatury (Ústavního soudu ČR i ESLP) v žádném případě nelze připustit provokační postupy policie.

V posuzované věci bylo provedenými důkazy prokázáno, že agenti – a to dokonce ještě předtím, než toto jejich postavení bylo schváleno Vrchním soudem v Praze – se na „přípravě teroristického útoku“ podíleli způsobem extrémně překračujícím hranice pouhého pasivního sledování. V konkrétnostech bylo prokázáno (mimo jiné i výpovědmi samotných agentů), že policejní agenti se o své vůli snažili věc uspíšit tím, že vytipovali podle nich vhodná místa pro útok, zkoušky se podnikaly za použití policejního vozidla, benzínu a dalších prostředků dodaných policií či zakoupeného za policejní peníze (to opět vyplynulo mimo jiné i z výpovědi samotných agentů). Obžalovaní Sova a Ignačák shodně vypovídají, že to vždy byli agenti, kteří se snažili „přípravu“ aktivně posunout dále, aniž by k tomu obžalovaní přispívali. Dokonce i z výpovědi samotných agentů se podává, že **agenti neplnili úkoly obž. Sovy (dle tvrzení obžaloby organizátora), kdy obž. Sova jim úkoly nedával, ale agenti jen dělali věci, o kterých „někdo na schůzce prohlásil, že by bylo dobré tak učinit“**. Na výslovný dotaz pak nebyli agenti schopni ani vyloučit, že oni sami vymysleli klíčové prvky plánu – agenti nevěděli, kdo přesně vymyslel způsob zapálení, kdo vymyslel to, že se lahve se zápalnou složou zakopou nad tunelem ani jiné podrobnosti útoku. Agenti přitom ani neřekli, že to byl jeden z obžalovaných. Obhajoba si je jista, že pokud by to byl někdo z obžalovaných, agenti by neváhali jej označit. Proto je třeba jako jediný logicky přijatelný závěr uzavřít, že všechna tato rozhodnutí činili agenti, a to tím spíše, že o způsobu rozhodování vždy hovořili v pasivu. Výrazy „bylo rozhodnuto“ a podobné by jistě agenti nepoužívali před soudem, pokud by toto rozhodování činil někdo z obžalovaných a ne oni. Je tedy třeba dovodit, že role agentů významně přesahovala povolený rámec, přesně jak obhajoba od počátku tvrdí. V této souvislosti je nutné upozornit i na výpovědi obou agentů při hlavním líčení, kdy oba uváděli, že je přece zřejmé, že nemohli být jen pasivní a nic nedělat.

O to více alarmující je pak skutečnost, že činnost agentů – provokatérů nejen že byla po celou dobu tvrzené „přípravy“ hybatelem vývoje věci, ale že se tak stalo dokonce před tím, než byl vůbec učiněn záznam o zahájení úkonů trestního řízení. Záznam o zahájení úkonů trestního řízení byl učiněn dne 17.10.2014. Obžaloba a dva vyslechnutí agenti tvrdí, že se o přípravě dozvěděli v září 2014 a od té doby se přípravy účastnili. Pokud tedy vezmeme tvrzení obžaloby i agentů za prokázané, je třeba uzavřít, že orgány policie se tedy minimálně od září do 17.10.2014 účastnily tvrzené přípravy teroristického útoku, aniž by k tomu měly povolení, aniž by učinily záznam o zahájení úkonů v trestním řízení či k tomu měly jiné oprávnění.

Postupy, při kterých policie zasahuje do skutkového děje, při kterých se policie aktivně účastní skutkového děje nebo nepřipustně iniciuje jednání obžalovaných, jak to bylo i v tomto případě, jsou nepřipustným porušením čl. 39 Listiny a čl. 7 odst. 1 Úmluvy.

Pokud policie takto jedná, stává se obviněný od okamžiku vstupu policie beztrestným. Stíhán by teoreticky mohl být jen za jednání, ke kterému došlo před vstupem policie. **Při nepřipustné účasti policie na posuzovaném skutku je pak nutné z hlediska hmotněprávního posouzení předmětný skutek hodnotit jako beztrestný čin.**

Prováděné důkazy

Každý skutek, pro který je kdokoliv odsouzen, musí být dokázán. Dokazování jako celek musí splňovat parametry rovnosti stran v přístupu k důkazům, důkazy musí splňovat požadavky, které na ně jsou kladeny zákonem. Pokud se jedná o důkazy, které vyžadují zvláštní povolení soudu, musí být procedura jejich povolení přezkoumatelná, včetně podmínek jejich povolení či nařízení. Každý důkaz je třeba nejprve hodnotit formálně, zda je vůbec možné jej jako důkaz použít a zda se vztahuje k věci. Poté, je třeba hodnotit z hlediska jeho procesně použitelné výpovědní hodnoty. Z těchto důvodů zde nejprve budeme mluvit o provedených důkazech z hlediska formální a věcné použitelnosti; poté z hlediska jejich vypovědací hodnoty.

Procesní a věcné vady vyšetřovacích pokusů

V řízení byly provedeny fakticky dva vyšetřovací pokus. Jednak jím byl pokus, který představoval opakovaný shoz lahve se zápalnou složí na vlak ,a jednak jím byl pokus, který měl demonstrovat na figuríně důsledky zásahu zápalnou lahví.

První pokus se konal za částečné přítomnosti obhájců. Některé použité prvky byly do pokusu vneseny bez jakékoliv dokumentace pouze s tvrzením, že se jedná o slože, jež zamýšleli použít obvinění, které připravil kriminalistický ústav. Žádná dokumentace jejich předchozí přípravy nebyla nikdy do spisu založena a tato skutečnost je doložena pouhým tvrzením. O obsahu složí a jejich přípravě lze pouze spekulovat.

Slože byly namísto domíchány a nality do lahví. Obhájci se pokusili tento krok dokumentovat. Policejní orgán zabránil obhájcům pořizovat záznamy z klíčové a přípravné fáze tohoto pokusu, a to s poukazem na to, že pokus samotný ještě nebyl zahájen.

Samotný pokus, jenž probíhal za slunečného dne při teplotě 30° C, se sestával ze čtyř shozů, kterému předcházelo shoení lahve s pískem pro zjištění trajektorie dopadu a rozptylu. Shozy prováděli profesionální hasiči z vysouvací plošiny v otevřené krajině. První ostrý pokus nevyšel a slož se nevznítala. Následně pak policisté upravovali zápalný mechanismus a teprve na druhý pokus se slož vznítala.

Provedení tohoto pokusu bylo namísto koordinováno vyšším důstojníkem ÚOOZ plk. Mgr. Vlastimilem Fiedlerem, jenž řídil práci přítomných zaměstnanců kriminalistického ústavu. Jeho jméno se ovšem neobjevilo v protokolu ani není jeho jméno uvedeno na videodokumentaci, kde je ovšem na některých záběrech patrná jeho přítomnost.

Obhajoba se snažila objasnit některé skutečnosti, stejně jako brojit proti nemožnosti dokumentace. Postup dozorujícího orgánu byl více než laxní a otázka přítomnosti nedokumentovaného nadřízeného příslušníka útvaru byla nakonec vypořádána tvrzením, že na místě řídil a odkláněl dopravu; dlužno dodat, že na místě reálně žádná doprava nebyla. Policejní orgán pak ve svém vypořádání námitek ze dne 28. prosince 2015 vydaných po čj. UOOZ-1513/TČ-2014-290050 uvedl výslovně slově, která by zde měla zaznít:

„Policejní orgán rozhoduje o průběhu úkonu a způsobu dokumentace, přičemž se řídí trestním řádem. Obhájce má možnost si kdykoliv v průběhu přípravného řízení přibrat znalce dle svého uvážení k provedení znaleckého zkoumání a na svoje náklady provést sám vyšetřovací pokus za podmínek, které stanoví v ust. § 104c tr. řád.“

Toto sdělení je jasné: důkazy si budeme provádět zcela po svém! Pokud se Vám to nelíbí, proveďte si je sami. Obhajoba zde podotýká, že odhad nákladů na tento důkaz se pohybuje v řádu sta tisíců korun, přičemž obhajoba dále vyjadřuje určité pochybnosti, zda by Správa železniční a dopravní cesty zapůjčila obhajobě k provedení pokusu svůj testovací okruh, stejně jako si nejsou jisti, jestli by jim vyšel vstříc požární sbor a kriminalistický ústav.

Přípravné řízení má být vedeno v duchu cílové neutrality. Policejní orgán nesmí ohýbat všechny předpisy, okolnosti a podmínky aby dosáhl kýženého výsledku, přičemž pokud to obhajoba namítá, tak ji odkáže na možnost provést si vlastní pokus.

Pokud si položíme otázku, zda může vyšetřovací pokus, jehož podstatou je zprvu neúspěšný a teprve po úpravě zápalného mechanismu, jež vycházela z poznatků neúspěšného pokusu, a po opakovaném shozu profesionálními hasiči z vysunuté plošiny za bílého dne při teplotě 30° C v otevřené krajině vypovídat cokoliv o tom, jestli je možné zapálit vlak, jenž vyjíždí v noci z tunelu pod obloukem, ze kterého má být shoz proveden, a to za situace, kdy je výrazně nižší teplota, vyšší vlhkost a žádná viditelnost? Podle mne nikoliv. Jestliže sehraný tým desítek a vysoce trénovaných profesionálů za pomoci těžké techniky a podpory kriminalistického ústavu v ideálních podmínkách testovacího okruhu ve dne uspěje na druhý pokus, tak to vypovídá mnohé o tom, jakým způsobem pracuje policie a o její nestrannosti, ale nevypovídá to nic o tom, co je popsáno ve skutkové větě, jak je uvedena v obžalobě.

Ještě zajímavější je druhý vyšetřovací pokus, jenž byl patrně po špatných zkušenostech s obhajobou ze strany policie pro jistotu proveden bez její účasti pod formálním označením, jež má snad vést k úvaze, že se nejedná vůbec o vyšetřovací pokus. Jedná se o úkon, jenž je v navazujícím znaleckém posudku označen jako experiment. Jeho podstatou je hození zapálené zápalné lahve z relativně blízké vzdálenosti přímo na figurínu ve tvaru člověka, jež je oděna v lehké policejní uniformě. K tomuto pokusu nebyl pozván obhájci. Z jeho provedení není zjevné na kolikátý pokus se podařilo figurínu trefit či poté zapálit. Není zjevné, jestli třeba figurína nebyla z materiálu tvrdšího než lidské tělo, což by násobilo pravděpodobnost rozbití lahve a nikoliv jejího odražení od měkké čisti těla. Není patrné, kdo pokus prováděl. Mohl to být znalec, mohla to být policie – není to patrné.

Vyšetřovací pokus je institut, jenž je definován trestním řádem, a to v ust. § 104c trestního řádu. Cokoliv, co naplňuje věcné znaky tohoto úkonu, jak je v zákone definován, musí být provedeno podle onoho ustanovení trestního řádu. Není možné provést faktický vyšetřovací pokus a označit jej jako jiný úkon, v daném případě „vyšetřovací experiment“ a nedodržet podmínky stanovené zákonem. V situaci, kdy obhajoba nebyla přizvána k provedení tohoto pokusu, ač se fakticky o vyšetřovací pokus jednalo, je takový pokus absolutně nepoužitelným důkazem a nelze z něj vycházet. V této souvislosti je označení „*experiment*“, jenž je synonymem slova „*pokus*“ spíše výsměchem právu na obhajobu.

V přípravném řízení tedy byly provedeny fakticky dva vyšetřovací pokusy. Jeden formálně s porušením všech myslitelných pravidel nestrannosti a zákonnosti, jenž zjevně neusiloval o poznání reality, ale o doložení předem předpokládaného výsledku. Druhý zastřený vyšetřovací pokus pak obešel jakékoliv formální požadavky na provedení vyšetřovacího pokusu. V řízení jsou žalovány v zásadě dva klíčové skutky a jeden vedlejší – odvozený od jednoho z hlavních skutků. Oba skutky jsou žalovány jako skutky ve fázi přípravy. Oba vyšetřovací pokusy pak tvoří určitý most mezi tím, se podle obžaloby skutečně stalo, a tím, co mohlo po té následovat. Na oba pokusy navazují další znalecká zkoumání. Základní funkci a věrohodného a rozumného podkladu pro tato zkoumání ovšem nemohou vytvořit.

Úsilí obviněných o účast na dokazování

Já i mí kolegové jsme zde mluvili poměrně obsírně o tom, jaké byly provedeny důkazy a jaké mají tyto důkazy formální vady, popřípadě jsou věcně nezpůsobilé dokládat některé skutečnosti. Shora jsou rozebrány hmotněprávní souvislosti účasti státu na skutkovém ději, tedy tzv. policejní provokace. Padly zde i jiné argumenty k jiným důležitým hmotněprávním aspektům celého žalovaného skutku

S ohledem na uvedené, mám za důležité zde stručně shrnout pokusy obviněných podílet se na dokazování nebo jiném zjišťování skutkového stavu.

Obvinění bylo sděleno všem pěti obžalovaným na samém konci dubna roku 2015. Na konci srpna 2015 a počátkem září 2015, tedy o čtyři měsíce později, byli vyslechnuti agenti. Do té doby byly provedeny fakticky pouze dva důkazy, a to shora analyzovaný vyšetřovací pokus a dále prověrka na místě. Obhájci

během této doby opakovaně nahlíželi do spisu. Spis byl v té době plný balastu, který se týkal větve, jež byla později procesně oddělena, a to údajně založení Sítě revolučních buněk. K věci, jež byla předmětem obvinění, ve spise nebylo prakticky nic, byť bylo zjevné, že nasazení agentů zmiňované v usnesení o zahájení trestního stíhání by mělo mít nějakou dokumentaci.

Obhájci po celé čtyři měsíce opakovaně žádali o zpřístupnění dalších částí spisu, což policie opakovaně odmítala s poukazem na režim utajení klíčových částí, ačkoliv tento zákonný důvod je vyloučen jako důvod pro odepření nahlédnutí do spisu. Obhajoba se dožadovala přezkumu postupu policie i u státního zástupce a následně i v rámci dohledu u nadřízeného státního zastupitelství. Nicméně její postupy byly zcela bezúčelné a oba stupně veřejné žaloby tento požadavek odmítly.

Jediné dokumenty, které se vztahují k nasazení agentů a k dalším otázkám, pak byly do spisu zařazeny až po prvním výslechu agentů. Obhajoba tedy neměla možnost se s nimi seznámit v okamžiku, kdy byli agenti vyslýcháni.

I po zařazení usnesení o povolení agentů do spisu a po zařazení podnětu a návrhu k němu vedoucím postrádala obhajoba jakékoliv podklad k činnosti policistů, jež se později stali agenty. Ve spise nebyla žádná dokumentace k jejich nasazení před 1. listopadem 2014, stejně jako ve spise nebyl jediný list podkladů, které vedly k podání žádosti o jejich nasazení, ačkoliv návrh existenci podkladů předpokládal a uváděl. Agenti sami, respektive jeden z nich, při prvním výslechu výslovně uvedl, že se nahrávky schůzek pořizovaly už od samého počátku setkávání, a to stejným způsobem jak před povolením, tak po něm.

Obhajoba následně opakovaně požadovala, aby byly do spisu zařazeny podklady, které byly použity k doložení tvrzení v návrhu pro povolení agentů. Současně žádala o zařazení nahrávek pořízených před jejich povolením. Dále žádala o zařazení jiné dokumentace, která byla v s jejich nasazením podle zákona o policii vedena. Z písemných odpovědí policie je zjevné, že policie, respektive příslušný útvar, si ani nebyl jist, zda takové podklady existují nebo nikoliv. Obhajoba opakovaně žádala, že pokud nemá o podkladech povědomí příslušný útvar, může je vyžádat od útvarů jiných. Ani na tyto podněty policie adekvátně nereagovala.

Obhajoba se pak domáhala podkladů skrze přezkum policejního postupu státním zástupce, a to opakovaně. Ten byl rovněž neúspěšný. Obhajoba využila i možností dohledu nadřízeným vrchním státním zastupitelstvím. Ani zde nebyla úspěšná. Obhajoba se pokusila rovněž podat žádost o zpřístupnění příslušného spisu, který byl veden k povolení agentů na vrchním státním zastupitelství, což rovněž nevedlo k úspěchu. Obhajoba se obrátila i na Nejvyšší státní zastupitelství, které vykonává dohled nad postupy vrchního státního zastupitelství, ale ani tento postup nebyl úspěšný.

Obhajoba v podstatě od září roku 2015 do podání obžaloby vedla nekonečnou písemnou bitvu o to, aby do spisu byly zařazeny klíčové důkazy, které měly objasnit to, co je v této kauze největší záhadou. Narazila ovšem na neprostopnou zeď mlčení. Ačkoliv ve většině trestních kauz se policie snaží skutkový děj objasnit a obžalovaní jí v tom brání, zde jsme byli svědky situace až absurdně opačné. Policie, jenž je původcem významné prvku skutkového děje, brání v objasnění toho, zda její postup byl nebo nebyl zcela zákonný. Pomíjí při tom, že důkazní břemeno, že nedošlo k provokaci nese stát.

S podobnou hradbou mlčení byl konfrontován i soud, jenž se snažil skrze výpovědi agentů a jejich řídicího pracovníka objasnit, jaké byly poměry nasazení policistů před tím, než staly agenty, ale jindy přesné odpovědi agentů se staly odpověďmi více než mlhavými.

Tyto okolnosti zde zdůrazňuji proto, že při hodnocení toho, co bylo dokázáno, a toho, co nebylo dokázáno, je třeba brát v potaz, že obhajoba činila vše možné i nemožné k objasnění klíčových otázek, jež jsou ovšem doposud skryty.

Skutkový stav – obecně

Tímto se dostáváme ke skutkovému stavu, o kterém budu nejprve mluvit obecně a moji kolegové, včetně mě, posléze každý ke svému klientovi. Je třeba si položit otázku, zda byly dokázány všechny prvky skutkových podstat jednotlivých trestných činů.

Nejzávažnější trestný čin, který je v této věci klíčovým prvkem obžaloby je teroristický útok, z něhož jsou obžalováni tři obžalovaní a dvě obžalované jsou svým skutkem nepřekáženi svou vinou na tomto skutku závislé. Skutek je obžalován ve fázi přípravy, jak už bylo shora uvedeno, je příprava vždy úmyslná, protože sám zákon ji definuje jako „úmyslné vytváření podmínek“. Toto úmyslné vytváření podmínek se pak musí v rozsahu úmyslu vztahovat na všechny prvky skutkové podstaty.

Klíčovým prvkem skutkové podstaty teroristického útoku je poškození ústavního zřízení nebo obranyschopnosti státu, popřípadě narušení nebo zničení základní politické hospodářské nebo sociální struktury státu, jak bylo rozvedeno dříve kolegou Štefánikem. I kdybychom připustili, že všechny provedené důkazy byly zcela zákonné a že nešlo o policejní provokaci, tak z dokazování takový úmysl prostě neplyne. Z dokazování neplyne, že by obžalovaní měli v úmyslu jakkoliv reálně ohrozit fungování státu.

Z dokazování naopak plyne, a to z výpovědí samotných agentů, že cílem útoku, pokud připustíme, že k němu vůbec mělo dojít, mělo být vyslání vzkazu do komunity. To ovšem nemůže ani v nejbujnější fantazii ohrozit fungování ústavního zřízení nebo obranyschopnosti státu, popřípadě narušit nebo zničit základní politickou hospodářskou nebo sociální strukturu státu. Útok měl být veden na vlak s vojenskou technikou nebo na vozy soukromé společnosti. Oba cíle byly vybrány jako symbol. Útok na symboly je stále jen útokem na symbol a nikoliv na funkční podstatu státu či společnosti.

Agenti pak shodně vypověděli, že obžalovaní neměli v úmyslu ublížit komukoliv na životě nebo na zdraví. Potvrzovali symbolickou roli útoku, což ovšem popírá funkční charakter skutkové podstaty § 311, který vyžaduje útok na funkční podstatu státu. Jedná-li se o přípravu útoku, tak **úmyslné** vytváření podmínek musí zahrnovat i právě cíl v podobě něčeho jiného než je pouhý symbol.

Skutek je obžalován jako útok na dopravní systém. Z dokazování, pokud připustíme jeho procesní použitelnost, ovšem neplyne, že by obžalovaní úmyslně vytvářeli podmínky k útoku na dopravní systém. Jejich úmysl, tedy úmyslné vytváření podmínek, se vztahoval výlučně na náklad. Náklad ani v nejbujnější fantazii není dopravním systémem, stejně jako jím nemůže být jeden tank nebo jeden nákladní vůz nebo několik osobních automobilů značky Hyundai ani značky jiné. Ve vztahu k útoku na dopravní systém o úmyslné vytváření podmínek nešlo. Přípravu nelze spáchat v nedbalosti. Jakékoliv znalecké zkoumání tak je zcela bezpředmětné.

Ze stejných důvodů nelze ani vést jakoukoliv úvahu, že by se úmyslné vytváření podmínek vztahovalo na přerušení dopravy ve větším rozsahu, jak předjímá kvalifikovaná skutková podstata třetího odstavce písmene d). Z dokazování to ani náznakem neplyne a netvrdí to ani agenti.

Nelze ani pominout to, že na žádné z nahrávek, které jsou ve spise, není jakkoliv zmíněn smysl útoku v podobě ohrožení ústavního zřízení, obranyschopnosti nebo podobné hodnoty, stejně jak na žádné z nahrávek se ani slovem nikdo nezmiňuje, že cílem je dopravní systém. Cílem byl vždy náklad vlaku.

Úmyslné vytváření podmínek k přerušení dopravy ve větším rozsahu předpokládá, že to obžalovaní zamýšleli. Jestliže zcela hypotetické závěry na základě znaleckého posudku, jenž vychází ze sporného vyšetřovacího pokusu, dochází k tomu, že se nemuselo stát nic nebo mohla být doprava omezena dočasně nikoliv v rozsahu, jenž by bylo možné právně hodnotit jako značný, a z výpovědí agentů či nahrávek takový úmysl taktéž rozhodně neplyne, tak nemá smysl vůbec o kvalifikované podstatě jakkoliv uvažovat.

Další skutek v obžalobě je pojímán jako násilí proti úřední osobě opět ve fázi přípravy. I tento skutek má svou zákonnou skutkovou podstatu a ta má jednotlivé prvky, které je třeba dokazovat. V tomto směru je třeba zdůraznit, že zákonnou skutkovou podstatou je výkon pravomoci úřední osoby, proti kterýžto má být útok proti úředním osobám směřován.

V první řadě je třeba dokázat existenci výkonu pravomoci, ve fázi přípravy tedy předpokládaného výkonu pravomoci. V této souvislosti zdůrazňuji, že pokud se útok alternativně zvažoval jak vůči soukromé bezpečnostní agentuře popřípadě proti policii, a to ze stejných motivů, nelze mít za to, že by motivem mohl být výkon pravomoci, protože soukromá bezpečnostní agentura žádnou pravomoc úředních osob nemá. Měla-li policie vykonat to, co mohla vykonat i bezpečnostní agentura, tak zjevně nevykonávala pravomoc.

Test existence pravomoci neobstojí ani formálně. Jak všichni víme později po realizaci tohoto případu skutečně policie na Cibulce zasahovala a nemovitost vyklidila. Vedl se spor, zda se jednalo o zásah policie jako správního orgánu nebo o postup policie jako orgánu činného v trestním řízení. O věci rozhodl už mezitímně Ústavní soud, který rozhodl nálezem vydaným pod sp. zn. II. ÚS 3173/16, jenž rozhodl, že policie v tomto případě postupovala jako orgán činný v trestním řízení, jehož postup by měl být takto přezkoumán v rámci přezkumu postupu policie podle trestního řádu. Položíme-li si otázku, jestli police jako orgán činný v trestním řízení má pravomoc vyklízet nemovitosti, tak odpověď je zcela jistě negativní. Nejednalo by se o něj, ani kdyby policie mohla postupovat podle jako správní orgán, protože ani zákon o policii jí nedává pravomoc vyklízet nemovitosti. O výkon pravomoci se tedy nemohlo jednat.

Zde se chci pozastavit nad postupem obžaloby. V trestním řízení je třeba dokazovat všechny prvky skutkové podstaty. Výkon pravomoci je nezbytným prvkem této skutkové podstaty a je třeba jej doložit v takovém rozsahu, aby byla postavena najisto nade vší pochybnost skutečnost, že se jedná o výkon pravomoci. Pokud obžaloba bez dokazování apriori předpokládá, že cokoliv, co dělají policisté, a co by za jiných okolností mohla udělat i bezpečnostní agentura, je výkonem pravomoci, je to z hlediska právního státu nebezpečné. Stát nese důkazní břemeno k dokázání všech prvků trestnosti, stejně jako k doložení zákonnosti svých postupů. Automatický předpoklad, že cokoliv, co by mohli dělat policisté nebo bezpečnostní agentura, je výkonem pravomoci, je předpoklad, jenž nepatří do státu právního, ale do státu policejního.

Z dokazování pak rozhodně neplyne, že tři obžalovaní z tohoto skutku jakkoliv vytvářeli úmyslné podmínky k tomu, aby došlo k útoku na jakékoliv osoby, natož úřední. Naopak z jejich úmyslu, který plyne z odposlechů, plyne přesný opak. Cílem byl útok na techniku s vynaložením maximálního úsilí, aby nedošlo k újmě na zdraví kohokoliv. Trestnost přípravy, která se opírá o úmyslné vytváření podmínek, tak v rozsahu úmyslu nepokrývá vůbec útok proti osobám. O přípravu útoku na osoby se vůbec nejedná. Jednání tedy není formálně trestné. Nebyl zde úmysl útoku na osoby ani na výkon pravomoci.

Třetí skutek, jehož podstatou je nepřekážení, pak obsahuje zákonnou podstatu, že se někdo hodnověrným způsobem dozví o kmenovém skutku. Nebylo dokázáno, že by obě obžalované věděly o

kmenovém skutku v té podobě, aby se mohly domnívat, že se jedná o skutek, ke kterému se vztahuje zabraňovací povinnost. Tvrzení obžaloby, že byly přítomny v bytě, kde se o věci jednalo, tuto skutečnost nedokazuje.

Závěrem si dovoluji obecně se vyjádřit ke skutečnosti, jež by formální trestnost obžalovaných skutků i pokud by byla seznána, vyvrátila. Zapojení agentů do činnosti obžalovaných je, jak je shora uvedeno, důvodem k zániku trestnosti jednání, jehož účastníkem byl stát v podobě nasazených policejních agentů. Hranice přípustnosti nasazení agentů zde byla přesně popsána. Z dokazování je pak zcela zjevné, že pokud by agenti nebyli do skupiny obžalovaných nasazení, že by ke skutku zjevně nedošlo. Je zjevné, že záznamy z odposlechů byly do spisu založeny selektivně, ale i z těch dostupných je zjevné, že agenti usilovali o postup ve věci plánování útoku na vlak a usilovali o jeho dokončení, stejně jako to, že se na něm aktivně podíleli.

Pokusíme-li si představit, jak by to celé proběhlo bez nich, tak nelze než dojít k závěru, že zcela jinak. Teze, že agenti nevstupovali do skutkového děje a že nebyli jeho součástí je skutkově neudržitelná. Bez jejich přičinění není představitelné, že by obžalovaní činili to, co činili. Je zcela zjevné, že bez jejich přičinění by k plánování nepochybně nedošlo. Agenti podle svých slov hradili ze státního rozpočtu polovinu nákladů na celou akci a zajistili, opět ze státního rozpočtu, nezbytné technické a logistické vybavení včetně vozu. Některé činnosti jako vytipování místa, obhlídky apod. činili sami iniciativně hledali řešení a na všech aktivitách se podíleli rovným dílem. V situaci, kdy obžalovaný Sova ve své poněkud velkoryseji pojaté plánovací náladě odbíhal k jiným nápadům, se s agenti snažili udržet téma útoku na vlak a připomínali dokončení tohoto projektu.

Za situace, kdy většina faktických nákladů k útoku je hrazena z prostředků našich daní a dva agenti placeni rovněž z našich daní se podílejí aktivně na připomínání cíle, plánování a činnosti, včetně zakopání příslušné lahve, nelze konstatovat, že se jedná o skutek, na kterém neměl stát podíl.

V této souvislosti si dovoluji nastínit pravděpodobnou verzi, proč k tomuto stíhání vůbec došlo. Ze samotných výpovědí agentů, především z těch učiněných v přípravném řízení, plyne, že se pohybovali v zájmovém prostředí od počátku roku 2014, a to původně s cílem rozkrýt původce žhářských útoků, které se ovšem rozkrýt nepodařilo. Agentům se místo toho podařilo infiltrovat skupinu obžalovaných, kteří jako přirozená skupina existovali již před tím, činili různé politické aktivity, ale nikdy se nedopouštěli ničeho, co by zdánlivě jakkoliv připomínalo to, co je v obžalobě.

Nasazení agentů, které trvalo déle než půl roku a nevykazovalo žádné výsledky se může jevit z hlediska tlaku na výsledky a selhání policie v objasnění toho, co policie měla původně objasnit, jako dostatečný psychologický důvod, který vedl policisty, jež nyní tvoří polovinu aktivního jádra skupiny, aby si vytvořili důvod své existence a svého nasazení. Oba obžalovaní Ignáčák i Sova se doposud zaměřovali na činnosti, jež byly legální nebo maximálně přestupkového charakteru, jako například lepení plakátů na místa, kde by se lepit neměly. V této poloze existovali leta a nikdy se ničeho trestného nedopustili. Sršeli ovšem aktivitou a snahou hledat nové činnosti. Dva agenti policie dokázali svým spořádaným přístupem typickým pro ozbrojené sbory, ze kterých pocházeli, konečně vtisknout bezcílnému plánování nových akcí a upouštění od těchto plánů nový řád a přivést dva mírně chaotické aktivisty konečně k akci, která by jim dala zpětný důvod k nasazení.

Oba agenti líčili shodně historku, jak je přizval Martin Ignáčák v přítomnosti Petra Sovy k dříve existujícímu nápadu útoku na vlak. Zdejší osud měl možnost se s oběma obžalovanými vidět dostatečně často na to, aby si učinil závěr o jejich charakterových vlastnostech a způsobu jednání, a dojít k závěru, že tato historka je zcela nevěrohodná. Je naopak velmi pravděpodobné, že se jim podařilo skrze ponoukání k radikálnějším akcím k této myšlence vyprovokovat, jak ostatně líčil Petr Sova, který útok na vlak považoval za ústupovou proti jiným radikálnějším a ničivějším nápadům obou agentů.

Pro tuto verzi svědčí i skutečnost, že agenti byli povoleni později a především skutečnost, že neexistuje žádná, třeba písemná, dokumentace o jejich nasazení před povolením. Existuje sice v rovině tvrzení, ale nikoliv v rovině dokumentace. Podle názoru obhajoby buďto dokumentace neexistuje vůbec, protože je v povaze podobné práce vytvářet příběh *ex post* nebo existuje a policie si ji ponechala, protože je v rozporu s tím, co nyní tvrdí. Tuto skutečnost samozřejmě podporuje i prvotní a neprozřetelné kategorické tvrzení agentů, že se všechny schůzky nahrávaly, které bylo později relativizováno.

Policie si tak vytváří elegantní prostor, pro jakékoliv tvrzení osob, které v té době ani nebyly povolenými agenty, na čemž staví základ celého obvinění, ale skutečnost se jeví jako zcela jiná. Všechny náznaky naznačují, že policie je původcem této kauzy, aby nějakým způsobem ospravedlnila své nasazení a vytvořila zdání, že dokáže řešit jiné nevyřešené zločinné útoky. Pro tento závěr svědčí i skutečnost, že krátce po zahájení trestního stíhání byla věc vyšetřování sítě revolučních buněk oddělena do samostatného řízení.

V obecné rovině tedy lze konstatovat, že obžaloba neunesla důkazní břemeno většiny pojmových znaků všech trestných činů a současně se jeví jako prokázané, že policie měla na celé věci podíl, jenž přesahuje zákonem a ústavním pořádkem přípustnou hranici podílu státu na skutkovém ději, jejíž překročení zakládá beztrestnost jednání.

K vině Kataríny Zezulové

Pokud bych měl navázat na obecné postřehy z důkazní situace, tak v případě obžalované Kataríny Zezulové je třeba se v hodnocení její individuální role zaměřit na skutečnost, že v případě obou žalovaných skutků je její účast více než sporná.

V případě skutku nepřekážení obžaloba sice tvrdí, že obžalovaná byla přítomna na schůzkách, kde se měl plánovat útok na vlak. Ty se konaly v bytě, který byl ovšem větší. Z provedených důkazů ovšem jednoznačně neplyne, že by byla dostatečně dlouhou dobu i přítomna samotnému jednání o útoku způsobem, který by nevyvolal pochyby o tom, že byla s to vnímat celý jeho obsah. I sami agenti vypověděli, že byla pouze v bytě. Ani z dostupných nahrávek neplyne, že se jednání účastnila, respektive byla mu přítomna.

Pokud by takové jednání mělo být trestné a soud by měl za to, že byla s útokem jako takovým srozuměna, muselo by být současně nepochybně prokázáno, že obžalovaná byla s útokem srozuměna v takové podobě, aby se jednalo o teroristický útok a nikoliv poškození cizí věci. Trestné je nepřekážení pouze některých trestných činů a poškození cizí věci k nim nepatří. Z žádného důkazu ani dokonce z tvrzení obžaloby neplyne, že by obžalovaná Katarína Zezulová byla přítomna dojednávání útoku na vlak v takové podobě, aby se mohlo domnívat, že se jedná o teroristický útok.

Z žádných nahrávek, z žádné výpovědi a ani z jiného důkazu neplyne, že obviněná Katarína Zezulová byla přítomna dojednávání útoku a současněmu konstatování, že jeho cílem je ohrožení ústavního zřízení nebo obranyschopnosti státu, stejně jako z žádného důkazu neplyne, že by se jakkoliv mohla domnívat, že cílem je nebo může být dopravní systém.

I kdyby byla celou dobu přítomna všem nahrávkám, které jsou ve spise, mohla se domnívat pouze to, že se jedná o útok na náklad vlaku a nikoliv na dopravní systém, stejně jako nemohla mít ponětí o tom, že cílem útoku je ohrožit ústavní zřízení nebo obranyschopnost státu. Nepřekážení trestného činu poškození cizí věci není trestné. O případné povaze plánovaného skutku jako teroristického útoku nemohla mít ponětí a neexistuje k tomu jediný důkaz.

Co se týče druhého skutku, a to násilí proti úřední osobě, tak v obecné rovině samozřejmě platí to, co zde bylo řečeno v obecné části skutkové argumentace. Opakuji zde pouze důraz na skutečnost, že úmyslné vytváření podmínek se musí vztahovat na všechny prvky skutkové podstaty, a která má být trestná ve fázi přípravy, tedy útok na osoby s úmyslem vyvolat následek, jenž je trestným činem úmyslně připravován.

K její odpovědnosti bych zde zdůraznil, že obžalovaná nebyla přítomna všem setkáním, která se tohoto skutku měla týkat. V případě těch setkání, na kterých skutečně byla, se hovořilo výlučně o bezpečnostní agentuře a nikoliv o policii. Jakýkoliv úmysl ve vztahu k policii nemohl tedy z její strany být dán.

Nelze ani pominout skutečnost, že míra jejího zapojení, která zůstala ryze v obecné a verbální rovině, nenaplnuje v jejím konkrétním případě ani intenzitu přípravy, protože skutečnost, že byla přítomna tomu, že někdo něco domlouval, čehož se pak ona již neúčastnila, představuje buďto intenzitu jednání, jež nedosahuje míry přípravy vyjádřené slovy „úmyslné vytváření podmínek“, popřípadě pokud by tomu tak bylo tak pozdější rezignace na jakoukoliv faktickou účast na dohodnutých krocích znamená upuštění od záměru a zánik trestnosti.

Nelze ani přehlédnout, že jestliže mělo mít úmyslné vytváření podmínek nějakou relevanci, mohlo by by poté být zrealizováno. S ohledem na to, že skutek se nestal ani se o něj nikdo nepokusil, a to za situace, kdy obžalovaná byla na svobodě, nelze to za přípravu považovat, protože od skutku obžalovaná upustila tím, že na jakoukoliv myšlenku útoku, byť na majetek či techniku, zcela rezignovala.

S ohledem na uvedené navrhuji, aby soud obžalovanou zprostil obžaloby. Ve vztahu ke skutku nepřekážení trestného činu proto, že se skutek tak, jak je vymezen v obžalobě v základních rysech vůbec nestal. Ve vztahu k trestnému činu násilí proti úřední osobě navrhuji zproštění proto, že žalovaný skutek, jenž by měl být ovšem ve skutkové větě značně modifikován a oprostěn od některých detailů, není trestným činem.

Děkuji za pozornost

Pavel Uhl, advokát

obhájce obžalované

Kataríny Zezulové

Pavel Uhl, advokát
evidenční číslo ČAK: 10960
Kořenského 15, Praha 5, CZ 150 00
IČ: 71638806, DIČ: CZ750810083